

Отримано: 29 жовтня 2022 р.

Прорецензовано: 10 листопада 2022 р.

Прийнято до друку: 14 листопада 2022 р.

e-mail: natalylutsk@gmail.com

tatianakiev99@gmail.com

DOI: 10.25264/2519-2558-2022-15(83)-11-16

Одарчук Н. А., Мірончук Т. А. Семантика інспіраційних промов та їхній комунікативно-прагматичний потенціал (на прикладі виступів принца Гаррі на Іграх нескорених). *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: серія «Філологія»*. Острог: Вид-во НаУОА, 2022. Вип. 15(83). С. 11–16.

УДК: 811.111'37:[808.51:366.63

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2647-2159>**Одарчук Наталія Андріївна,**

кандидат філологічних наук, доцент,

Волинський національний університет імені Лесі Українки

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5923-1028>**Мірончук Тетяна Андріївна,**

кандидат філологічних наук, доцент,

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

**СЕМАНТИКА ІНСPIРАЦІЙНИХ ПРОМОВ
ТА ЇХНІЙ КОМУНІКАТИВНО-ПРАГМАТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ
(НА ПРИКЛАДІ ВИСТУПІВ ПРИНЦА ГАРРІ НА ІГРАХ НЕСКОРЕНИХ)**

У статті аналізуються промови, виголошені британським принцом Гаррі на церемоніях відкриття і закриття Ігор нескорених і доводиться їхній інспіраційний характер. Інспіраційні промови дефініціюються як публічний виступ, націлений, як правило, на групу людей з метою передати сильне почуття ентузіазму, надихнути і мотивувати їх, спонукати до бажаних дій. У результаті лексикографічного аналізу сформовано каркас поняття *to inspire*, семантика якого наповнена такими семами: заохочувати когось до дій, підбадьорювати, давати бажання і натхнення, наповнювати ентузіазмом, збуджувати жвавість і витривалість, мотивувати до змін на краще, додавати впевненості і сили.

Детерміновано учасників тріади комунікативного акту: адресант – текст – адресат/реципієнт та окреслено їхні ролі. Доведено, що прагматичний ефект досягається адресантом через текст, тобто інспіраційні промови, здійснюючи мовленнєвий вплив на реципієнта. Формуються функції досліджуваних промов, які співзвучні із функціями комунікації – інформаційна, соціальна, експресивна, прагматична, інтерпретаційна. Прикладами ілюструється вторинний характер інформативної та інтерпретаційної функції і яскраву вираженість соціальної, експресивної та прагматичної функцій. Через наявність прагматики надихання в основі всіх комунікативних установок досліджених промов виокремлюється інспіративна функція, яка є в них домінантною.

Ключові слова: інспіраційна промова, Ігри нескорених, семантика поняття, комунікативно-прагматичний аспект, функції промов.

Nataliia Odarchuk,PhD in Philology, Associate Professor,
Lesya Ukrainka Volyn National University**Tetiana Mironchuk,**PhD in Philology, Associate Professor,
Taras Shevchenko National University, Kyiv**SEMANTICS OF THE INSPIRATIONAL SPEECHES
AND THEIR COMMUNICATIVE AND PRAGMATIC POTENTIAL
(A CASE STUDY OF PRINCE HARRY'S SPEECHES AT THE INVICTUS GAMES)**

The article analyzes the speeches delivered by the British Prince Harry at the opening and closing ceremonies of the Invictus Games and proves their inspirational nature. Inspirational speeches are defined as a public speech aimed, as a rule, at a group of people in order to convey a strong sense of enthusiasm, to inspire and motivate them, to encourage them to take desired actions. As a result of the lexicographic analysis, the framework of the concept of *to inspire* was formed, the semantics of which is filled with the following senses: to encourage someone to actions, to give desire and inspiration, to fill with enthusiasm, to excite liveliness and endurance, to motivate for changes for the better, to add confidence and strength.

The participants of the communicative act triad are determined: the sender – the text – the addressee/recipient, and their roles are outlined. The sender is proved to achieve a pragmatic effect by means of the text, i.e. inspirational speeches, exerting a speech influence on the recipient. The functions of the researched speeches are formulated, which coincide with the functions of communication – informative, social, expressive, pragmatic, and interpretive. Examples are employed to illustrate the secondary nature of informative and interpretive functions and the vividness of social, expressive and pragmatic functions. Due to the presence of the inspiration pragmatics in the basis of all communicative attitudes of the researched speeches the inspirational function is singled out, which is dominant.

Keywords: inspirational speeches, Invictus Games, semantics of the notion, communicative and pragmatic aspect, functions of the speeches.

Постановка проблеми. Слова можуть викликати зміни та запалювати серця. Якщо нам вдається повноцінно донести свою ідею, наші слухачі слідуватимуть їй і змінюватимуться у бажаному нам напрямі. Точно й акуратно підібрані та правильно вимовлені слова – це найефективніший засіб переконання, яким ми володіємо. Інспіраційні промови – це жанр дискурсу, до якого вдається оратор з метою надихнути адресата, передати сильне почуття ентузіазму, мотивувати його і спонукати до бажаних дій. Останнім часом цей вид усного мовлення все частіше стає об'єктом дослідження у психології, соціології, маркетингу, проте нас цікавить його лінгвістична складова.

У цій статті ми ставимо за **мету** дослідити семантичне наповнення промов, виголошених британським принцом Гаррі на відкритті і закритті Ігор нескорених, довести їхній інспіраційний характер, а також проаналізувати їх в аспекті комунікативної ситуації автор – текст – реципієнт і крізь призму функцій комунікації. Інспіраційна промова – відносно нове формулювання публічного виступу, націленого, як правило, на групу людей з метою надихнути їх на певні дії. Дотепер словосполучення *inspirational speeches* вживається радше в англійській мові у контексті психологічних порад щодо того, як добитися професійного чи кар'єрного росту, успіхів у навчанні тощо і часто співзвучне із *“motivational speeches”*.

Мотивація, мотиваційні промови і загалом мотиваційний дискурс неодноразово ставав об'єктом досліджень у різних галузях: психології, педагогіці, лінгвістиці. Так, В. Климчук у своїй монографії показує шлях особистості до соціальної психології мотивації і розуміє мотиваційні процеси як такі, що перебувають в стані постійного дискурсивного конструювання (Климчук, 2015). Є. Саліван стверджує, що чим різноманітніші мовні засоби залучає менеджер, тим більша ймовірність, що він позитивно вплине на мотивацію підлеглого (Саліван, 1988). Також мотиваційний дискурс аналізується на матеріалі промов, виголошених на TED-конференціях, й авторами доводиться їхній інформативно-персуазивно-спонукальний характер (Одарчук, 2020). Семантичні, прагматичні особливості промов, зокрема політиків, часто попадають у фокус дослідників-лінгвістів: В. В. Павлов аналізує структуру й семантику інаугураційної промови (Павлов, 2010), Н. Романишин – мовностилістичні особливості промов українських президентів тощо.

Проте інспіраційна промова, хоч і співзвучна, але не ідентична мотиваційній, ще не ставала окремим об'єктом лінгвістичного аналізу. **Актуальності** нашої розвідки додає матеріал дослідження: по-перше, виступи британського принца Гаррі на Іграх нескорених ще не ставали об'єктом чи матеріалом аналізу вітчизняних або зарубіжних лінгвістів, а по-друге – із часу участі української команди в цих змаганнях звернення уваги до такого потужного спортивного дійства загалом і до виголошених на ньому промов зокрема набуває особливого значення для українців саме тепер, на фоні повномасштабного вторгнення росії на нашу землю.

Виклад основного матеріалу. Ігри нескорених (*Invictus Games*) – спортивна подія в паролімпійському стилі, започаткована британським принцом Гаррі і проведена вперше в 2014 році в Лондоні. Відвідавши в 2013 році Ігри воїнів (*Warrior Games*), які систематично відбуваються у США, його королівська високість, герцог Сассекський, сам надихнувся ідеєю і вирішив об'єднати колишніх військових з різних країн, які повернулися пораненими зі служби в гарячих точках, під свій патронат для участі у різноманітних спортивних змаганнях. Позаяк принц Гаррі – сам військовослужбовець у минулому, до того ж успадкувавши від своєї матері, принцеси Діани, природну співчутливість, йому близьким було те відчуття, яке переживають колишні воїни через свої психічні травми та фізичні каліцтва, отримані в результаті поранень під час бойових дій в Сирії, Лівії, Лівані, Іраку, Сомалі, Нікарагуа і багатьох інших країнах. Щоб не дозволити їм психічно зламатися, щоб підтримати, доказати, що вони – вже переможці, і головне – надихнути повернутися до звичного життя, ставити цілі і досягати їх, британський принц об'єднав їх усіх в одну велику родину *Invictus*.

З англійської мови *invictus* означає непереможний, нескорений. Гаслом Ігор нескорених є: *“I am the master of my fate, the captain of my soul”* («Я господар своєї долі. Я капітан своєї душі»). Це останні рядки поезії *“Invictus”* Вільяма Ернеста Хенлі, представника Вікторіанської доби. Страждаючи фізично від туберкульозу кісток, втративши ногу, але не зламавшись духом, В. Хенлі створив вірш, який цитується впродовж років видатними людьми, зокрема і політиками: Вінстоном Черчиллем, Нельсоном Манделою. Аун Сан Су Чжі, політична діячка М'янми, лідерка опозиції, лауреатка Нобелівської премії миру (1991), стверджувала, що цей вірш надихнув її батька, Аун Сана, та його сучасників, боротися за незалежність: *“This poem had inspired my father, Aung San, and his contemporaries during the independence struggle, as it also seemed to have inspired freedom fighters in other places at other times.”*

Як стверджується на офіційному сайті, Ігри нескорених залучають силу спорту, щоб надихати на відновлення, реабілітацію: *The Games harness the power of sport to inspire recovery, support rehabilitation and generate a wider understanding and respect for wounded, injured and sick Servicemen and women.* Колишня перша леді США Мішель Обама, виступаючи перед учасниками змагань, зазначила: *“Some of the most inspiring moments I have had as First Lady have been when I have met with wounded warriors like so many of you. You tell me how you are not just going to recover, but you are going to thrive.”* Голова оргкомітету Ігор Сер Кіт Едвард Міллс промовив на церемонії відкриття перших Ігор: *“When Prince Harry conceived the Invictus Games he hoped they would be an inspiration for all of those that have been wounded, injured and sick while serving their countries.”* А тодішній міністр оборони Великої Британії Майкл Феллон у своєму інавгураційному слові зазначив: *“Our Armed Forces have played a major role in making the Games happen – not just our inspiring competitors but also the 500 service personnel in a wide range of roles who will be supporting their comrades.”* У своєму вітальному слові на церемонії відкриття цього річних Ігор нескорених в нідерландському місті Гаага британський принц також зазначив: *“Your stories inspire people to believe in themselves.”* (7)

Таке часте вживання у виступах лексеми *inspire* та її похідних переконує, що промови, які виголошуються на Іграх нескорених, покликані надихнути аудиторію відновлювати фізичні й психічні сили, поважати поранених воїнів, повірити в себе, а отже носять саме інспіраційний характер. Використовуючи найпопулярніші сучасні лексикографічні джерела: Longman Dictionary of Contemporary English (LDCE), Cambridge Advanced Learner's Dictionary (CALD), Oxford Advanced Learner's Dictionary (OALD) та Collins English Dictionary (CIED) прослідкуємо семантичне наповнення лексеми *inspire*:

to encourage someone by making them feel confident and eager to do something (LDCE);

to make someone feel that they want to do something and can do it (CALD);

to give somebody the desire, confidence or enthusiasm to do something well (OALD);

If someone or something inspires you, they give you new ideas and a strong feeling of enthusiasm (CIED).

Електронний словниковий ресурс British Definition Dictionary (BDD) подає першим таке визначенням лексеми *inspire*: *to fill with an animating, quickening, or exalting influence.*

Як бачимо, семантика досліджуваної лексеми наповнюється такими семами: заохочувати когось до дій, підбадьорювати, давати бажання і натхнення, наповнювати ентузіазмом, збуджувати жвавість і витривалість, мотивувати до змін на краще, додавати впевненості і сили і т.п. Всі вони формують каркас самого поняття *to inspire*, що засвідчують приклади із промов:

Sydney will soon be the custodian of the Invictus spirit and the focus for hundreds of men and women using the Invictus Games to motivate their recovery from physical and mental injuries. (5)

Принц Гаррі наголошує, що Ігри нескорених через спорт мотивують сотні чоловіків і жінок до відновлення свого фізичного й ментального здоров'я. А в наступному фрагменті він запевняє, що господарі спортивного дійства стануть свідками нескореності, натхнення, виклику, чим захохнуть іншіх досягати своїх власних цілей:

*I can promise that when they do, they will witness the very best of human spirit – **courage, inspiration and defiance** – on the track, on the court and in the pool. Competitors who give their all to cross the line first, but will then use what breath they have left to **encourage** others to achieve their own goals. (6)*

Слід зазначити, що лексеми *inspire* і її деривати *inspiring, inspiration* у промовах британського принца мають двохвекторну природу. З одного боку, вустами Гаррі учасники змагань – поранені військовослужбовці – своїм прикладом надихають усіх присутніх не впадати у песимізм, не зневіритися, не коритися долі, не падати духом:

*We have learned to reject pessimism and cynicism. We have allowed ourselves to be **inspired**. (5)*

*Be **inspired**. Get excited. Allow the example of service and determination you will see, to change something big or small in your own lives. (5)*

*And to the competitors goes the biggest thanks of all. You have once again left us humbled and **inspired** by your example, by your determination, by your service and by your sense of humour. Your example goes beyond the military community. It is about more than just your **inspiring** stories of recovery from injury and illness. It is about your example of determination, of optimism, of strength, honour and friendship, or, as the Aussies call it, mateship. (6)*

З іншого боку, величезна підтримка глядачів, приязна атмосфера додає сили і натхнення учасникам змагань, підбадьорює їх ставити рекорди, а головне – перемагати себе:

*Your **energy powered** our competitors all week and you made these Games your own, by creating a typically Aussie atmosphere. (6)*

*The **support** you have shown to all of the competitors over these past four days has been fantastic. It has helped create an experience that they will never forget. (1)*

Будучи сам натхненний історіями травмованих, але нескорених ветеранів, принц Гаррі передає це натхнення кожному глядачу, запевняючи, що, незалежно від роду занять, кожен може змінитися на краще, подолати труднощі, довести, що неможливе стає можливим:

*... with the help of their friends and families, they have exceeded every expectation. That is something we can all aspire to. You do not have to be a veteran who has fought back from injury to be **inspired** by the Invictus example. You could be a teacher or a doctor, a mum or a dad, a child or grandparent, a farmer, a plumber, a lawyer or a CEO of anything at all. You can identify something in your own life that you want to change for the better. And you can let the men and women of the Invictus Games remind you that no challenge is too difficult to overcome. (1)*

Аналізуючи інспіраційні промови в комунікативно-прагматичному аспекті, перш за все, вважаємо за необхідне детермінувати учасників тріади комунікативного акту: адресант – текст – адресат/реципієнт та окреслити їхні ролі, а наступним завданням – визначити функції промов, які виводяться із функцій комунікації загалом, позаяк виголошені промови вважаємо її формою. Беручи участь у спілкуванні, адресант виробляє свою комунікативну стратегію, яка перетворюється в комунікативну установку як сукупність певних комунікативних завдань. Прагматичний ефект спілкування відбувається за умови того, що адресант зміг донести до реципієнта свою установку і переконав слідувати їй. Важливим для досягнення позитивного прагматичного ефекту є врахування комунікативної інтенції адресанта. У схемі комунікативного акту з компонентами адресант, текст і реципієнт/ адресат реалізуються взаємопов'язані елементи: комунікативна інтенція, функціональні параметри тексту і комунікативно-прагматичний ефект. У першій ланці «адресант – текст» акцентується так звана «комунікативна інтенція або прагматична мотивація тексту». У межах наступного етапу комунікації «текст – адресат», виникає інше прагматичне відношення – прагматичний ефект. Перед нами представлена ціла система зв'язків між прагматичними компонентами, серед яких «пусковим механізмом» для створення комунікації є інтенція адресанта. Вона переходить в прагматичну установку, яка реалізується у тексті. Формується прагматичний зміст тексту, який, в свою чергу, визначає прагматичну спрямованість тексту і допомагає реалізувати прагматичний ефект (Наєр, 1986: 4–13).

Першим учасником комунікативної взаємодії, адресантом, у нашому випадку є британський принц Гаррі, засновник та ідейний натхненник Ігор нескорених. Комунікативна інтенція адресанта – надихнути учасників Ігор нескорених, колишніх військовослужбовців, які пройшли війну й отримали фізичні й психічні травми, віднайти сили, щоб повернутися до звичного способу життя. Досягає адресант прагматичного ефекту через текст, тобто інспіраційні промови, здійснюючи мовленнєвий вплив за допомогою риторичних прийомів, лексичних засобів тощо. Подвійність природи мовленнєвого впливу як усвідомленої (інтенційної) й неусвідомленої (неінтенційної) дії на адресата цілком слушно обстоє російський дослідник В. Карасик, який вважав головними засобами свідомого мовленнєвого впливу авторитет, зокрема, забезпечений більш високим владним статусом (Карасик, 1992: 47–85).

Зі зрозумілих причин, як і інші члени королівської родини, британський принц Гаррі користується авторитетом не лише серед співвітчизників, але й представників інших країн. Він усвідомлює свою вищість на соціальній шкалі, але повертає її у правильне русло, перетворюючи на відповідальність:

I knew it was my responsibility to use the great platform that I have to help the world understand and be inspired by the spirit of those who wear the uniform. (4)

Той факт, що принц сам служив у війську в гарячій точці планети, в Афганістані, робить його «своїм» серед поранених військових.

I spent 10 years in the British Army and I was deployed to Afghanistan twice. I served alongside soldiers from all over the world. (2)

Його високість принц Гаррі розповідає про особистий досвід перебування на військовій службі і пояснює, чому він повинен був покинути її – щоб не піддавати ризику своїх товаришів:

In February 2008 I was forced to leave Afghanistan. I'd been serving as an officer in the British Army until my presence on the front line leaked out in the press. I could no longer stay with my soldiers, as it would have put them at greater risk. It was a decision

over which I had no control, but the guilt of having to leave my guys behind was something I found hard to swallow, as anyone who has served will understand. (5)

Адресатом чи реципієнтом у нашому дослідженні є, перш за все, безпосередні учасники величного спортивного дійства, яким стали Ігри нескорених. До них звертається засновник Invictus, зазначаючи, що саме вони надихають людей повірити в себе:

Your stories inspire people to believe in themselves. Your actions prove the impossible is in fact possible. And your continued service encourages others to give back and serve in their own way. (7)

Проте інспіраційні промови спрямовані не лише до учасників спортивних змагань:

Over the last four years though, the Invictus Games have become about much more than the thousands of competitors who have taken part, (2)

але й до глядачів на стадіонах, до усієї медіаспільноти, яка й виконує роль третього елемента триади комунікативного акту:

And then there are others, perhaps watching at home, at an earlier stage in their recovery or for whom the challenges ahead still seem insurmountable.

To those of you watching at home and who are suffering from mental illness in silence – whether a veteran or a civilian, a mum or a dad, a teenager or a grandparent – I hope you see the bravery of our Invictus champions who have confronted invisible injuries... (2)

До усіх них спрямовані натхненні промови принца Гаррі, які виконують різні функції.

За Г. В. Колшанським «... спілкування може виступати в один і той же час і як процес взаємодії індивідів, і як інформаційний процес, і як ставлення людей один до одного, і як процес взаємовпливу один на одного, і як процес співчуття один одному та взаєморозуміння» (Колшанський, 2007: 3). Саме в цьому проявляються функції комунікації. Найпоширенішою є класифікація їх Н. І. Формановською, згідно з якою спілкування відбувається як направлений на здійснення певної мети процес: **інформаційна, соціальна, експресивна, прагматична, інтерпретаційна** функції (Формановская, 2007: 13).

У сучасній науці поняття «інформація» трактується як обмін між людьми різного роду знаннями і даними. Тут комунікація відіграє роль посередника. Інформаційний обмін може здійснюватися як заради досягнення певної практичної мети, вирішення певної проблеми, так і заради самого процесу комунікації, підтримки стосунків між людьми (Дзикович, 2015: 14).

В аналізованих промовах відбувається одностороння передача інформації від адресанта до реципієнта, до того ж ця функція не є домінуючою, вона представлена інформаційними вкрапленнями, які носять особистий характер, власні переживання. Коли принц Гаррі повертався зі служби в Афганістані і в аеропорту побачив, як на той самий борт завантажували труну із датським солдатом, побачив ветеранів із втраченими кінцівками, то зрозумів, що має щось зробити для них. Так були засновані Ігри нескорених.

It was that flight home from Afghanistan which put me on the path to create the Invictus Games. While we sat waiting to board, the coffin of a Danish soldier was loaded onto the plane. Also on the flight were three young British soldiers in induced comas; all three were wrapped in plastic, some with missing limbs and tubes coming out of them everywhere. The sacrifices we ask our servicemen and women to make, came home to me so powerfully in those moments. (4)

Іншим прикладом цієї ж функції може слугувати фрагмент, коли принц ділиться особистою інформацією про те, що він часто запитує свого сина, ким він хоче стати в майбутньому. Щоразу це щось інше: астронавт, пілот і навіть герой мультфільму. Така приватна інформація додає ефекту інтимізації з адресатом.

Соціальна функція полягає у формуванні і розвитку культурних навичок взаємовідносин людей. Ця функція формує наші думки, світогляд, реакції на ті або інші події. Адже культура не може існувати поза спілкуванням, оскільки лише в цих процесах людина, що є соціальною істотою, може погоджувати свої дії з діями інших людей, домогтися виконання соціально важливих цілей тощо. Завдяки цій функції всім членам суспільства забезпечується придбання деякого рівня культурної компетенції, за допомогою якої стає можливим їх нормальне існування в даному суспільстві (Дзикович, 2015: 15).

Соціальну функцію інспіраційних промов вбачаємо в тому, що відкриваючи чи закриваючи Ігри нескорених в різних містах – Лондоні, Орландо, Торонто, Сіднеї, Гаазі – промовець знаходить момент, щоб звернутися безпосередньо до господарів спортивної події. Це могла бути референція до релевантно-важливого історичного факту:

In a few weeks time we will honour the memory of the generation that fought the First World War – including the sacrifices of the ANZACS whose ethos and heroic actions helped forge the character of this great country.

So much has rightly been made of my grandmother's generation who endured the horrors of the Second World War and then rebuilt a world order around freedom and tolerance.

The legendary bravery and resilience of the Aussie digger – to this day – commands respect and admiration. (5)

В наступному фрагменті принц Гаррі, звертаючись до української команди нескорених, засвідчує свою глибоку обізнаність із трагічними подіями, які відбуваються в Україні:

Look no further than our representation from Team Ukraine. Your bravery in choosing to come, and for being here tonight, cannot be overstated. You told me yesterday why you decided to join us, despite all odds. You said, you came to be on this global stage, not simply to show your strength, but to tell your truth, of what is happening in your country.

You know we stand with you. The world is united with you. And still you deserve more. (7)

Експресивна функція означає прагнення комунікантів виразити і зрозуміти емоційні переживання один одного. Вираження емоцій дуже важливе і в подальшому спілкуванні, коли зміцнюються сплановані зв'язки між людьми, здійснюється якийсь спільний проект. Експресивна функція виявляється у вираженні почуттів, емоцій в процесі комунікації через вербальні і невербальні засоби. Вони пов'язані з обраним стилем мовного спілкування. Залежно від того, який спосіб передачі відчуттів і емоцій обраний, експресивна функція може значно підсилити або послабити інформаційну функцію комунікації (Дзикович, 2015: 16).

Слід зазначити, що описуваний промовець, незважаючи на свій високий титул, – досить емоційна особа, яка вмів релевантно ситуації виражати свої почуття. Це проявляється як невербально – в широкій усмішці при звертанні до публіки, у

скороченні дистанції між ним та аудиторією, у тривожному виразі обличчя, коли згадуються трагічні моменти, так і у вербальній складовій. *God I've missed you all!* емоційно промовляє принц Гаррі під час відкриття Ігор в Нідерландах. В Орlando оратор теж експресивний: *I cannot tell you how proud and excited I am to open the second Invictus games here in America.* (2)

Позитивні емоції виражає промовець і під час відкриття спортивної події в Сіднеї, дякуючи за теплий прийом його дружини Меган, і навіть ділиться особистою радістю від поповнення у сім'ї:

First of all, thank you for the welcome you have given Meghan and I over the last few days. I have been so proud to be able to introduce my wife to you and we have been so happy to be able to celebrate the personal joy of our newest addition with you all. (5)

Прагматична функція дозволяє регламентувати поведінку і діяльність учасників комунікації, координувати їхні спільні дії. Вона може бути направлена як на себе, так і на партнера, в ході здійснення цієї функції виникає необхідність вимоги від співрозмовника виконання якоїсь дії або заборони якихось вчинків. Адже людина спілкується заради досягнення певних цілей, для чого здійснює певну діяльність, яка у свою чергу потребує постійного контролю і кореляції. Саме це і забезпечує прагматична функція комунікації (Дзикович, 2015: 17).

Прикладом втілення прагматичної функції в промовах можуть слугувати непрямі заклики принца Гаррі до аудиторії Сіднею підтримувати воїнів-учасників, ділитися з іншими їхніми особистими історіями, передавати майбутньому поколінню приклад незламності, що досягається граматичною конструкцією з емфатичним *it* і підсилюється такою стилістичною фігурою, як синтаксичний паралелізм:

It's your job to cheer them on and share their stories. It's your privilege to watch in the stands or with your friends and families around the television. It's your responsibility to make sure your children know how amazing these guys and girls really are. (5).

Прагматична функція також виявляється і в прямих директивах:

Be inspired. Get excited. Allow the example of service and determination you will see, to change something big or small in your own lives. (3)

Інтерпретаційна функція служить перш за все для розуміння свого партнера по комунікації, його намірів, установок, переживань, стану. Справа в тому, що різні засоби комунікації не лише відображають події навколишньої дійсності, але й інтерпретують їх відповідно до певної системи цінностей і політичних орієнтирів. Деякі зарубіжні дослідники підкреслюють значення саме інтерпретації інформації, відбору і висвітлення фактів з певних позицій. В той же час ця функція часто використовується для передачі конкретних засобів діяльності, оцінок, думок, тощо (Дзикович, 2015: 17).

У промовах принца Гаррі зазначена функція не є яскраво вираженою через відносну статичність промови як жанру спілкування і відсутність діалогу як такого. І все ж, промовець добре розуміє стан і переживання свого адресата – пораненого, скаліченого військового, адже він звертається не лише до учасників змагань, тих, які побороти фізичні і почасти психічні недуги. Реципієнтом його натхнених виступів є вся медіаспільнота, а головно ті воїни, які ще не віднайшли в собі сили повернутися до повноцінного життя:

So tonight, I trust that you all see what I see – the heart of the warrior beating strongly – because to be the role models that each of you are, takes strength and it takes courage. (7)

Цими словами герцог Сассекський засвідчує єднання його з усіма учасниками і глядачами, перебування з ними «на одній хвили»: вони всі бачать серце воїна, яке сильно б'ється, адже треба бути мужнім і сильним, щоб стати кумиром.

Крім вище перелічених функцій, вважаємо за доцільне додати ще одну функцію, яку виконують промови принца Гаррі на Іграх нескорених – це **інспіративна** функція. Вона є домінуючою, адже в основі всіх комунікативних установок інспіраційних промов лежить прагматика надихання. Здійснюючи вплив на уяву реципієнта, як основний засіб людської психіки, адресант виконує певну маніпуляцію свідомістю, яка багато в чому спирається на емоційно-чуттєві образи. в результаті чого відбувається «оживлення» у свідомість певних уявлень, які потрібні адресату.

That's why we created Invictus. Not only to help veterans recover from their physical and mental wounds; but also to inspire people to follow their example of resilience, optimism, and service in their own lives. (1)

або інший приклад:

Our Invictus family has turned these games into a symbol of strength, honour and optimism for a new generation.

They have reminded us all of our duties to each other – to support our mates, to serve our communities, and to respect those closest to us and those whose stories we will never know. (7)

Однак в результаті такого впливу інспіраційні промови мають позитивний ефект для реципієнтів у зміні поглядів, способі мислення чи навіть поведінці – сприяють відновленню після поранень, наповнюють витривалістю й оптимізмом, спонукають до підтримки і поваги своїх близьких.

Висновок. Отже, інспіраційні промови – публічний виступ, націлений, як правило, на групу людей з метою передати сильне почуття ентузіазму, надихнути і мотивувати їх, спонукати до бажаних дій. Лексикографічний аналіз дозволив сформувати каркас поняття *to inspire*, семантика якого наповнена такими семами: заохочувати когось до дій, підбадьорювати, давати бажання і натхнення, наповнювати ентузіазмом, збуджувати жвавість і витривалість, мотивувати до змін на краще, додавати впевненості і сили.

У проаналізованих промовах, виголошених британським принцом Гаррі на відкритті й закритті Ігор нескорених, визначені їхні функції. Вони співзвучні із функціями комунікації – інформаційна, соціальна, експресивна, прагматична, інтерпретаційна. Інформативна й інтерпретаційна є вторинними, соціальна, експресивна, прагматична – яскраво виражені. Виокремлюється ще одна функція, яка є домінуючою, це інспіративна, так як в основі всіх комунікативних установок досліджених промов лежить прагматика надихання.

Подальше дослідження вбачається логічним в площині лінгвоперсонології для створення мовного портрету особистості іспіатора і виявлення вербальних і невербальних засобів, якими він послуговується для здійснення інспіративної функції.

Література:

1. Дзикович О. В. Комунікативно-прагматичні аспекти мовлення: конспект лекцій для студентів факультету лінгвістики на пряму підготовки 6.020303 «Філологія». Київ : НТУУ «КПІ», 2015. 85 с.
2. Карасик В. И. Язык социального статуса. Москва : Ин-тут языкозн. РАН, 1992. 330 с.

3. Климчук В. Мотиваційний дискурс особистості: на шляху до соціальної психології мотивації. Житомир : Вид-во ЖДУ імені І. Франка, 2015. 289 с.
4. Колшанский Г. В. Коммуникативная функция и структура языка. Москва : УРСС Эдиториал, 2007. 176 с.
5. Наер В. Л. Прагматика текста и ее составляющие / *Прагматика и стилистика*, Вып. 245. Москва : МГПИИЯ им. М. Тореца, 1986, С. 4–13.
6. Одарчук Н. А., МIRONЧУК Т. А. Тед-конференції – платформа для англомовного мотиваційного дискурсу / *Актуальні питання іноземної філології*. № 12. Луцьк : СЛУ імені Лесі Українки, 2020. С. 150–158.
7. Павлов В. В. Структурно-синтаксичні та прагматичні особливості речень інаугураційної промови / «*Філологічні трактати*», №1. Суми : СДПУ імені А. С. Макаренка, 2010. С. 70–75.
8. Formanovskaya N. I. Речевое взаимодействие: коммуникация и прагматика. Москва : ИКАР, 2007. 480 с.
9. Sullivan J. J. Three roles of language in motivation theory / *Academy of Management Review*, Vol. 13. No 1, 1988. P. 104–115.

References::

1. Dzykovych O. V. (2015). Komunikatyvno-prahmatychni aspekty movlennya [Communicative and pragmatic aspects of speech] : konspekt lektsiy dlya studentiv fakul'tetu lnhvistyky napryamu pidhotovky 6.020303 «Filolohiya». Kyiv: NTUU «KPI» [in Ukrainian].
2. Karasik V. I. (1992). Yazyk sotsialnogo statusa [Language of social status]. Moskva : In-tut yazykozn. RAN [in Russian].
3. Klymchuk V. (2015). Motyvatsiynyy dyskurs osobystosti: na shlyakhu do sotsial'noyi psykholohiyi motyvatsiyi [Motivational discourse of personality: on the way to social psychology of motivation]. Zhytomyr : Vyd-vo ZhDU imeni I. Franka [in Ukrainian].
4. Kolshanskiy G. V. (2007). Kommunikativnaya funktsiya i struktura yazyka [Communicative function and language structure]. Moskva : URSS Editorial [in Russian].
5. Nayer V. L. (1986). Pragmatika teksta i yeye sostavlyayushchiye [Text pragmatics and its constituents]. / *Pragmatika i stilistika*, Вып. 245. Moskva : MGPIIYa im. M. Toreza, S. 4–13 [in Russian].
6. Odarchuk N. A., Mironchuk T. A. (2020). Ted-konferentsiyi – platforma dlya anhlomovnoho motyvatsiynoho dyskursu [TED conferences – the platform for English motivational discourse]. / *Aktual'ni pytannya inozemnoyi filolohiyi*. №12. Lutsk : SNU imeni Lesi Ukrayinky, S. 150–158 [in Ukrainian].
7. Pavlov V. V. (2010). Strukturno-syntaksychni ta prahmatychni osoblyvosti rechen' inahuratsiynoyi promovy [Structural, syntactic and pragmatic peculiarities of inaugural speech sentences]. / «*Filolohichni traktaty*», №1. Sumy : SDPU imeni A. S. Makarenka. S. 70–75 [in Ukrainian].
8. Formanovskaya N. I. (2007). Rechevoye vzaimodeystviye: kommunikatsiya i pragmatika [Speech interaction: communication and pragmatics]. Moskva : IKAR [in Russian].
9. Sullivan J. J. (1988). Three roles of language in motivation theory / *Academy of Management Review*, Vol. 13. No 1. P. 104–115. [in English]

Лексикографічні джерела:

- [BDD] British Definitions Dictionary. Електронний ресурс. Режим доступу: <https://www.dictionary.com/browse/inspire>
- [CALD] Cambridge Advanced Learner's Dictionary. Cambridge University Press, 1995. Електронний ресурс. Режим доступу: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/inspire>
- [CIED]. Collins English Dictionary. Glasgo: HarperCollins, 1979. Електронний ресурс. Режим доступу: <https://www.collinsdictionary.com/dictionary/english/inspire>
- [LDCE]: Longman Dictionary of Contemporary English. The Complete Guide to Written and Spoken English. Harlow: Longman House, 1995. Електронний ресурс. Режим доступу: <https://www.ldceonline.com/dictionary/online>
- [OALD]: Oxford Advanced Learner's Dictionary of Current English / A.S. Hornby. Oxford University Press, 2000. Електронний ресурс. Режим доступу: <https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/>

Джерела ілюстративного матеріалу:

1. A Speech by Prince Harry at the Closing Ceremony of the Invictus Games, London, 2014. Режим доступу: <https://www.royal.uk/speech-hrh-prince-harry-closing-ceremony-invictus-games-london> (Retrieved from: 10.09.22).
2. Prince Harry speaks as he opens the second Invictus Games in Orlando, Florida. Режим доступу: <https://www.royal.uk/prince-harry-speech-opening-ceremony-invictus-games-orlando> (Retrieved from: 10.09.22).
3. Prince Harry meets the UK team for the Invictus Games 2017. Режим доступу: <https://www.royal.uk/prince-harry-meets-uk-team-invictus-games-2017> (Retrieved from: 10.09.22).
4. Prince Harry's Speech at the Opening Ceremony of Invictus Games Toronto 2017. Режим доступу: <https://invictusgamesfoundation.org/prince-harrys-speech-at-the-opening-ceremony-of-invictus-games-toronto-2017> (Retrieved from: 10.09.22).
5. Prince Harry launches the 2018 Invictus Games. Режим доступу: <https://www.royal.uk/prince-harry-launches-2018-invictus-games> (Retrieved from: 10.09.22).
6. Meghan and Harry's full Invictus Games closing ceremony speeches. Режим доступу: <https://www.news.com.au/entertainment/celebrity-life/royals/meghan-and-harrys-full-invictus-games-closing-ceremony-speeches/news-story/851948e0da39ff90419e9dd637ca4991> (Retrieved from: 10.09.22).
7. The Speech of our Patron the Duke of Sussex at the Opening Ceremony of Invictus Games. The Hague 2020. Режим доступу: <https://invictusgamesfoundation.org/the-speech-of-our-patron-the-duke-of-sussex-at-the-opening-ceremony-of-the-invictus-games-the-hague-2020/> (Retrieved from: 10.09.22).